

ОБЩИНА УГЪРЧИН

Програма за овладяване на популацията на бездомнствените кучета на територията на община Угърчин

Програмата е приета с Решение №.329
от Протокол №.31
от сесия на Общински съвет Угърчин, проведена на 22.02.2022 г.

Съдържание:

I. АНОТАЦИЯ.....	4
1. Описание на проблема.....	5
2. Причини за възникване на проблема.....	5
3. Популация на безстопанствените кучета.....	5
4. Епизоология и болести, които кучетата могат да пренасят пряко.....	8
II. СРОК И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА	9
III. ЗАКОНОВА РАМКА.....	9
IV. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА.....	10
1. Цели.....	10
2. Задачи.....	11
V. МЕТОДОЛОГИЯ ПРИ ОВЛАДЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕННИТЕ КУЧЕТА.....	11
VI. МЕРКИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА И ТРАЙНО РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМА С БЕЗСТОПАНСТВЕННИТЕ КУЧЕТА.....	12
VII. СРЕДСТВА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА	15
VIII. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОГРАМАТА - КРИТЕРИИ:	16
IX. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	16
X. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ	18

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата Програма за овладяване популацията на безстопанствени кучета на територията на община Угърчин е изготвена в изпълнение на чл.40, ал. 3 от Закона за защита на животните(ЗЗЖ) и в съответствие с Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност, издадена от Министъра на земеделието, храните и горите и Глава Пета от Закона за защита на животните и разпоредбите на Закона за ветеринарномедицинската дейност, по отношение на грижата за безстопанствените животни.

Законът за защита на животните (ЗЗЖ) вменява на общините редица права и задължения по контрола на защитата и хуманното отношение към животните и третирането на безстопанствените кучета. С решение № 136 от 14 март 2019 г. Министерски съвет(МС) прие Национална програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България. В Държавен вестник бр.11 от 09.02.2021 г. е обнародвана Наредба № 4 от 01.02.2021 г. за прилагане на Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност, издадена от Министъра на земеделието, храните и горите. Съгласно чл. 40, ал. 3 от ЗЗЖ, Общинските съвети приемат Програма за изпълнение на националната програма и план за действие на съответната община, които отговарят на изискванията на Наредбата.

Необходимостта от актуализирането на приетата с Решение №83 с протокол №7/23.04.2020 г. на Общински съвет-Угърчин Програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Угърчин, възниква в резултат на изискванията на Наредба № 4 от 01.02.2021 г. за прилагане на Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност, издадена от Министъра на земеделието, храните и горите.

Проблемът с безстопанствените кучета е сериозен за обществото и има многострани измерения – здравни, социално-битови, икономически и екологични.

Овладяването на популацията на безстопанствените кучета е научно обосновано регулиране, което позволява осъществяване на контрол и намаляване на броя им до минимум.

Популацията на безстопанствените кучета се състои от изоставени, изгубени, родени на улицата и домашни кучета, оставени на обществени места без надзор, които водят до рискове за населението, като се създава опасност от пренасяне на заразни и паразитни

болести, нападения, ухапвания и предизвикване на пътнотранспортни произшествия, замърсяване на околната среда. Безстопанствените кучета създават дискомфорт, провокиран от шума и предизвикват страх сред гражданите.

Причините за наличието на безстопанствени кучета са от различен характер.

Едни от тях, свързани с обществеността, липсата на популяризация на проблема с безстопанствените кучета и рисковете, които крие той, недостатъчната информираност на населението относно задълженията им при отглеждането на домашни кучета, ненасърчаване на отговорното отглеждане на кучетата и тяхната кастрация, слаба активност при осиновяването им от приюти. Други са свързани с поведението на собствениците на домашни кучета и включват безотговорно придобиване, отглеждане, размножаване и разпространение, безнадзорно извеждане и оставяне без контрол. Основен проблем е притеснението за сигурността на населението, в резултат на което гражданите използват кучета за охрана – на стопански постройки, на жилища, на производствени обекти. В една част от случаите, когато отпадне нуждата от охрана, собствениците изоставят кучетата. В други случай се касае за недобреоценени възможности за отглеждане на домашни любимици, които се пускат на улицата. В голямата си част тези собственици не изпълняват своите задължения при отглеждане на домашните кучета, като не са ги предоставяли на регистриран ветеринарен лекар, който упражнява ветеринарномедицинска практика за издаване на паспорт, ваксинация, обезпаразитяване и регистрация чрез поставяне на микрочип и въвеждане на данните в Интегрираната информационна система на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ). Това е едно от основните задължения на собствениците при отглеждане на домашните кучета, което те не изпълняват.

Друга група причини е свързана с дейността на развъдчиците на кучета и се състои в извършване на нерегламентирана продажба и затруднения от различен характер при осъществяването на контрол върху търговията и развъдната дейност с кучета.

Аспект на проблема с безстопанствените кучета е тяхното физиологично състояние, като същите страдат от болести, глад и студ, и биват измъчвани, малтретирани и дори убивани от граждани. Налице е недостатъчна грижа и нехуманно отношение към тях.

I. АНОТАЦИЯ

На 24.01.2008 г. Народното събрание прие Закон за защита на животните (ЗЗЖ). Този закон вменява на общините редица права и задължения по отношение на контрола, защитата и хуманното отношение към животните и третирането на домашните и безстопанствените кучета.

Съгласно чл. 40, ал. 1 от ЗЗЖ - Министерският съвет по предложение на министъра на земеделието, храните и горите приема Национална програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България.

Съгласно чл. 40а, ал. 1 от Закона за защита на животните програмата се основава на следните принципи:

- постигане на здравословна среда за гражданите на Република България и подобряване хуманното отношение към животните;
- управление и намаляване на популацията от безстопанствени кучета по ефективен начин чрез масова кастрация.

Законът предвижда работа по програма за залавяне, обезпаразитяване, кастрация, ваксинация срещу бяс и връщане по местата на залавяне на животните или настаняването им в приюти. Особено внимание се обръща на дълготрайните мерки за контрол и регистрация на домашните любимци, тъй като е ясна и категорична връзката между безответственото отглеждане и липсата на контрол върху домашните кучета и големия брой на бездомните кучета.

През последните повече от десет години „проблемът“ с безстопанствените кучета вълнува българската общественост, и през цялото време липсва единомислие, относно начина за неговото решаване.

Липсващо ефективно и приемливо за всички решение, а това доведе до поляризация на мненията и стопиране на повечето от добрите инициативи. Създадалата се безизходица доведе до това, че проблемът с безстопанствените кучета се нареди като един от сериозните проблеми за повечето населени места в страната и в частност за Община Угърчин.

Проблемът с безстопанствените кучета е сериозен за обществото, с многострани измервания (ветеринарномедицински, хуманно медицински, социално – битови, икономически и екологични). Взетите мерки досега, в изпълнение на Закона за защита на животните и Закона за ветеринарномедицинската дейност се оказват недостатъчни. Все още не може да се намери цялостно и трайно решение на проблема.

1. Описание на проблема – наличието на безстопанствени кучета води до:

- **Здравни рискове**
  - Безстопанствените кучета могат да бъдат преносители на болести, опасни за човека - бяс, ехинококоза, бруцелоза, микроспория, демодекоза и други.
  - Те са приносители на кърлежи, някои видове от които са заплаха за живота на хората поради инфекциите, които разпространяват.
- **Създаване на дисконфорта на населението**

- Много хора се страхуват от кучетата;
  - През нощта, шумът създаван от животните смущава гражданите;
  - Животните са една от причините за замърсяване на градската среда;
  - Тежкото положение на безстопанствените кучета травмира хората, които обичат животните..
- **Тежкото положение на безстопанствените кучета**
    - Кучетата страдат от различни болести, глад, студ
    - Много от безстопанствените животни биват измъчвани и малтретирани от граждани.

2. Причини за възникване на проблема

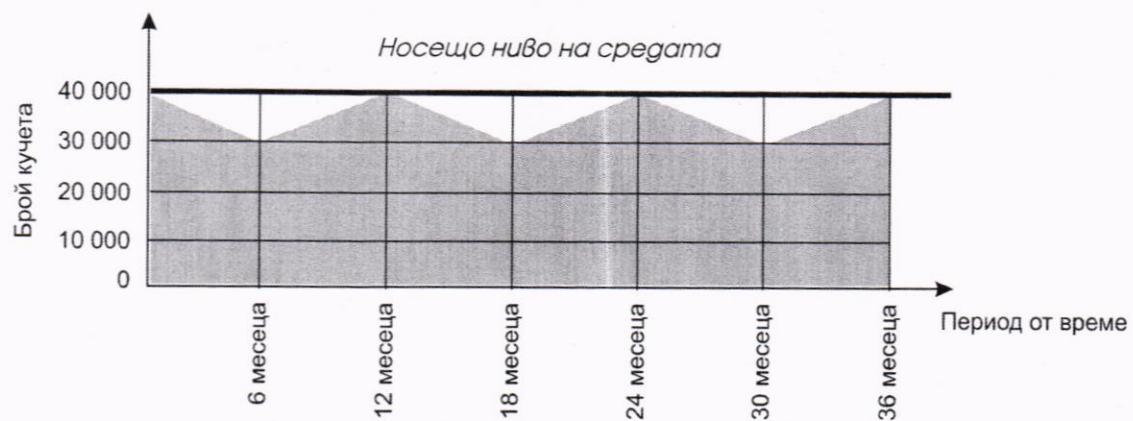
2.1. Временното използване на кучета за пазачи на вили, строежи, гаражи и други обекти от физически и юридически лица, след което се изоставят.

2.2. Липсата на знания за хуманно отношението към животните и грижите, от които се нуждаят – собственикът не е подготвен за проблемите, съпровождащи отглеждането на куче, в резултат на което при възникнали трудности може да го изостави;

3. Популяция на безстопанствените кучета

Кучето достига полова зрялост на 6-8 месечна възраст, ражда 2 пъти годишно средно по 5 до 8 кученца. Продължителността на живота на кучето е 12-20 години. Очевидно е, че само няколко изгонени домашни кучета са в състояние за кратко време бързо да увеличат броя на безстопанствените кучета. Ако не се вземат навременни мерки, броят им нараства до като достигне определен максимум. Този максимум се нарича "носещ капацитет на средата" и зависи от условията на средата - количество храна, вода и възможности за подслон. При достигане на „носещия капацитет на средата“ раждаемостта и смъртността на безстопанствените кучета се изравняват, което означава че броят им не се увеличава. Ако в тази ситуация се предприеме само отстраняване на безстопанствените кучета ще се предизвика освобождаване на ниши, които за кратък период ще бъдат заети от други кучета - новородени или мигриращи, т. е. ще се наблюдава временно намаляване броя на безстопанствените кучета, последвано от възстановяване, пак намаляване и възстановяване - един цикличен и непрестанен процес.

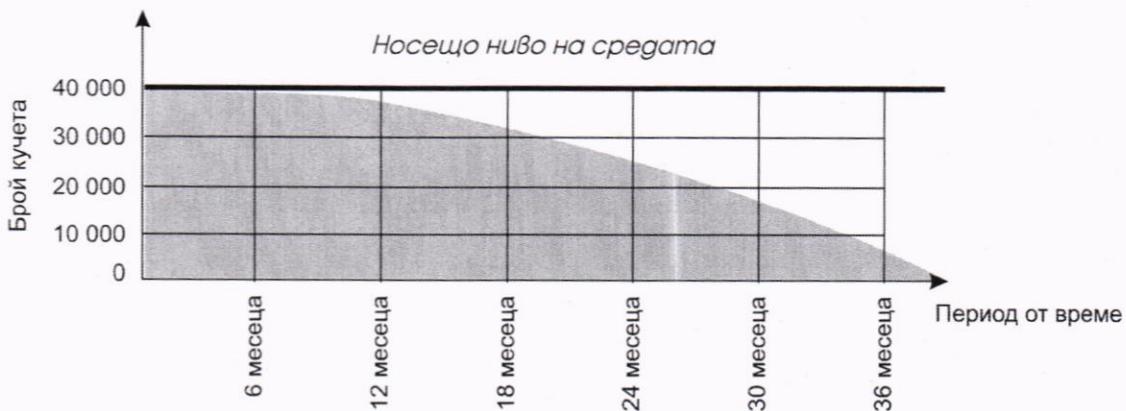
Отстраняване

Какво става при прилагане на кастрация на безстопанствените кучета и връшането им по обитаваните от тях места?

1. Не се освобождават ниши, тъй като кучетата се връщат на местата, от където са взети за гратисния период, необходим за блокиране на раждаемостта - когато капацитетът на средата се ограничи само от стерилни животни. Следва етапът на постепенно изтегляне на кучетата в приюти, тъй като отстраняването вече не може да се компенсира от раждаемост - липсват репродуктивните животни. Броят на кучетата от улицата постепенно се редуцира до трайното изчезване на явлението "улични кучета".

кастрация

2. Ефективният подход за установяване на контрол върху кучешката популация е чрез:

- прилагане на кастрация на безстопанствените кучета и връшането им по обитаваните от тях места с редовен ветеринарномедицински надзор;
- регистрация на домашните кучета и популяризиране на ползите от кастрацията им, с цел установяване на контрол върху размножаването им и предотвратяване на евентуалното им изоставяне.

Доскоро липсващата адекватна нормативна база и отсъствието на съвместни действия между държавната и местна власт, НПО и граждани, бе основната причина за възникване на проблема с бездомните кучета и невъзможност за неговото ефективно и трайно решение.

В Националната програма за овладяване на популацията от безстопанствени кучета е предвидено преброяване на територията на всяка община. Преброяването следва да се извърши веднъж на всеки две години в периода март–юни или септември–ноември и да започва с уведомление от министъра на земеделието, храните и горите със заложен в него срок. При преброяването трябва се отчита всяко куче, намиращо се на обществено място без видимо присъствие на собственик по методика, подробно разписана в Националната програма. Преброяването завърши със съставянето на протокол, който се изпраща в съответната община и Областна дирекция по безопасност на храните (ОДБХ).

4. Епизоология и болести, които кучетата могат да пренасят пряко

1. Инфекциозни болести

- *Салмонелоза (Паратиф)* - Това е една от най-често срещащите се инфекциозни болести по бозайниците. Причинител на заболяването са няколко типа бактерии, които са много устойчиви на външни въздействия.

- *Туберколоза* – Специфична, хронична, инфекциозна болест, която се характеризира с появя на туберкули (възелчета) в различни органи, които казеозират и в последствие калцират. Болестта се разпространява повсеместно и от нея заболяват почти всички видове животни и човека.

- *Бяс* – Остра заразна болест, към която са възприемчиви всички видове животни и човека. Причинителят е вирус. Разпространява се от скитащи кучета, а в последно време и от диви хищници. Заразяването става чрез ухапване или попадане на вирус върху рани или драскотини по кожата. Инкубационния период е до 60 дни.

- *Бронхосептикоза (бродетелна инфекция)* – Заразно заболяване, което протича с признания на бронхоплевмония. Причинител е *Bordetella bronchiseptica*, която обитава горните дихателни пътища на повечето видове бозайници.

- *Тизеророва болест* – Причинител е *Bacillus piliformis*. Като причини за развитието на заболяването се считат стресорните въздействия (лошо хранене, третиране с препарати по време на експеримент и други фактори, свързани с околната среда) Инкубационния период е от 5 до 15 дни.

2. Гъбични болести.

- *Дерматомикози (трихофития, фавус, микроспория)*. Микотичните болести се наричат още дерматомикози, тъй като се предизвикват от гъбички и засягат кожата на почти всички видове бозайници. Инкубационния период продължава от 8 до 30 дни.

3. Паразитни (инвазионни) болести.

- *Токсиплазмоза* – Паразитно заболяване, с разнообразно протичане. Възприемчиви към

болестта са всички диви и домашни животни. Токсикоплазмозата е разпространена по цялото земно кълбо, както сред хората, така и сред животните – птици и бозайници.

- *Ехинококоза.*

- *Дипилидиоза.*

- *Нематодози*

- *Токсокарози.*

4. Кърлежовопреносимите инфекции (КПИ)

Бездомните и скитащи кучета представляват един от основните резервоари на зараза на някои от КПИ, най-често срещаната от които е Марсилската треска. Това обстоятелство изисква системни мерки за контролиране на куческата популация.

II. СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Програмата се изпълнява съгласно чл. 40, ал. 3 от ЗЗЖ до приемането на нова програма. Срокът на Програмата е до постигането на заложените показатели в раздел V. „Мерки за овладяване на популацията и трайно решаване на проблема на безстопанствените кучета“.

III. ЗАКОНОВА РАМКА

Настоящата програма е разработена в съответствие с Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и съществуващата нормативна уредба, визираща както преките, така и косвените проблеми, генериирани от популацията на скитащи кучета, както в населените, така и извън населените територии. От своя страна Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България се осъществява в сътрудничество между Министерството на земеделието, храните и горите, Българската агенция по безопасност на храните, Националното сдружение на общините в Република България, Българският ветеринарен съюз, Консултативният съвет в областта на овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и организацията за защита на животните, регистрирани по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, в чиито устави е предвидена дейност за защита на животните и Наредба № 4 от 01.02.2021 г. за прилагане на Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност, издадена от Министъра на земеделието, храните и горите.

1. Закона за защита на животните

Законът има за цел да бъде запълнена съществуващата празнота в системата от нормативни актове на Република България, който въвежда мерки за формиране и задълбочаване на разбирането на обществото относно защитата на животните, обучението на децата и младежта и др. Законът е рамков за всички животни и определя неурядени в Закона за ветеринарномедицинската дейност области като: прилагане на мерки за регулиране на популациите от безстопанствени животни; създаването на национална база данни за регистрация на домашните и кастрираните вече безстопанствени кучета и др.

2. Закон за ветеринарномедицинската дейност

Задълженията на кметовете на общини по отношение на безстопанствените кучета са определени в Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВД) и Правилника за прилагане на Закона за ветеринарномедицинската дейност (ППЗВМД). Съгласно чл. 133, ал. 2, т. 1 и т. 7 от ЗВД – “Кметовете и кметските наместници съдействат за изпълнението на мерките за профилактика, ограничаване и ликвидиране на болестите по животните и предприемат мерки за недопускане на свободно движение на животни по улиците на населените места“

Съгласно чл. 178 от ЗВД – „Кметовете на общини, райони и кметства организират контрола за спазване изискванията по чл. 172, т. 1 и 2, чл. 173, т. 1 и чл. 177, ал. 1“.

3. Закон за здравето

Съгласно чл. 31, ал. 1 от Закона за здравето (ЗЗ) “Държавата, общините, юридическите и физическите лица осъществяват дейността си, като осигуряват опазването на жизнената среда от вредно въздействащите върху здравето на човека биологични, химични, физични и социални фактори.”

IV. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

1. Цели:

Формирането на конкретните цели и мерки на програмата е извършено на база съществуващото състояние и специфичните и местни условия и нужди. От друга страна те са синхронизирани с изискванията поставени в нормативната уредба на Република България, а в частност със Закона за защита на животните и Националната програма за овладяване популацията на безстопанствени кучета на територията на Република България.

1. Установяване на контрол върху популацията от домашни и безстопанствени кучета, като се гарантира здравето на хората и безопасността на градската среда;

2. Повишаване отговорността на собствениците на кучета на територията на общината по отношение на отглежданите от тях домашни животни. Увеличаване на броя на кастрираните и регистрираните домашни кучета;

3. Кастрация на безстопанствените кучета (поетапно редуциране на техния брой чрез провеждане на кастрационни кампании);

4. Стимулиране осиновяването на безстопанствени кучета;

5. Повишаване на информираността и отговорността на гражданите при отглеждането на домашни кучета;

2. Задачи:

2.1. Развиване на чувство за отговорност у хората при отглеждането на кучета.

2.2. Контрол върху отглеждането на домашни кучета.

2.3. Повишаване на чистотата на градската среда.

2.4. Провеждане на образователни кампании, съгласно чл.2 от ЗЗЖ.

V. МЕТОДОЛОГИЯ ПРИ ОВЛАДЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

Успешната практика налага прилагането на регламентирания от Закона за защита на животните метод за кастрация на безстопанствените кучета и връщането им по обитаваните от тях места до блокиране на раждаемостта - ограничаване капацитета на средата само със стерилни животни.

Съгласно препоръките на Световната здравна организация, масова кастрация, ваксинация срещу бяс, обезпаразитяване и връщане по местата на заловените и обработените животни, са единственият ефективен начин за намаляване на възпроизводството на безстопанствените кучета.

Кастрирането на кучетата има и своите здравни и социални предимства - предпазва животните от редица заболявания, в т.ч. и от злокачествени тумори, мастити, полови инфекции, с което се удължава продължителността на живота им; успокоява животното и прави характера му по-социален; предпазва мъжките животни от бягство, изгубване и нежелани травми. Действащото законодателство от своя страна насърчава кастрацията на домашните кучета като техните собственици са освободени от „такса за притежаване на куче”, съгласно разпоредбите на чл. 175, ал. 2, т. 5 от ЗВМД.

За върнатите по места кучета, граждани и организации за защита на животните могат да заявят желание за поемане на грижите за тях. В тези случаи те се задължават да изпълняват изискванията на чл. 49 и чл. 50 от ЗЗЖ, т. е. да обезпаразитяват на всеки три месеца и да реваксинират срещу бяс върнатите по места кучета, за които поемат грижи и отговорност. Задължават се ежегодно да заверяват паспорта на кучето в общинската

администрация за извършените обезпаразитявания и ваксинации, и да вземат мерки за предотвратяване на агресивното поведение на кучетата към хора или животни.

VI. МЕРКИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА И ТРАЙНО РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМА С БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

1. Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане по места на неагресивните и здрави безстопанствени кучета.

1.1. Обработката на безстопанствените кучета се извършва в приюти, стационарни или подвижни амбулатории.

1.2. Приоритетно се обработват женски кучета.

1.3. Обработката се извършва във връзка със сигнали на граждани.

1.4. Залавянето на безстопанствените кучета се извършва съгласно чл.42, ал.1 от ЗЗЖ.

1.5. Транспортирането на кучетата се извършва в клетки и съгласно изискванията на чл.42, ал.2 от ЗЗЖ.

1.6. Настаняването на безстопанствените кучета се извършва съгласно изискванията на чл.46 от ЗЗЖ.

1.7. За настанените в приют кучета се спазват изискванията на чл. 47, ал.1, 2, 3, 4, 5, 6,7, 8 от ЗЗЖ.

2. Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета.

2.1. Нелечимо болни животни се подлага на евтаназия, при условията на чл. 179, ал.3, т.1 от ЗВМД и чл.45, ал.8 от ЗЗЖ, след поставяне на диагноза при клиничен преглед и изследвания.

2.2. Доказано агресивните кучета, участвали в инцидент с ухапване на човек се подлагат на евтаназия, съгласно чл. 179, ал. 3, т.4 ЗВМД.

3. Задомяване /осиновяване/ на безстопанствените кучета.

3.1. За върнатите по места кучета, граждани и организации за защита на животните могат да заявят желание за поемане на грижите за тях. В тези случаи те се задължават да изпълняват изискванията на чл.49 и чл.50 от ЗЗЖ, т. е. да обезпаразитяват на всеки три месеца и да реваксинират срещу бяс върнатите по места кучета, за които поемат грижи и отговорност. Задължават се ежегодно да заверяват паспорта на кучето в общинската

администрация за извършените обезпаразитявания и ваксинации, и да вземат мерки за предотвратяване на агресивното поведение на кучетата към хора или животни.

3.2. Всеки приют разработва и прилага система за информиране на гражданите за животните, които се предлагат за отглеждане, в т. ч. в интернет страница и публикации в медиите.

4. Регистрация и надзор на обработените безстопанствени кучета.

4.1. Регистрацията се извършва от всички амбулатории и приюти, в които се обработват безстопанствени кучета. На всяко обработено куче се издава ветеринарномедицински паспорт.

4.2. Регистрацията се извършва чрез поддържане на дневник, в който се вписват задължително следните данни за обработените кучета:

- Идентификационен номер;
- Отличителни белези на животното – пол, цвят, възраст, големина;
- Дата и място на залавяне;
- Дата на обработка;
- Дата и място на връщане;
- Отговорно по надзора физическо или юридическо лице.

4.3. Данните от регистъра на амбулаториите, които работят по програмата се изпращат периодично до Община Угърчин.

4.4. Надзор на обработените кучета се извършва съгласно чл.49 и чл.50 от ЗЗЖ.

5. Регистрация на домашни кучета.

5.1. Регистрацията на домашни кучета се извършва съгласно чл. 174 от ЗВМД.

(1) Собствениците на кучета, навършили 6-седмична възраст, ги представят на ветеринарен лекар, който упражнява ветеринарномедицинска практика, за издаване на паспорт по образец, ваксинация и обезпаразитяване.

(2) При навършване на 4-месечна възраст или в 7-дневен срок от придобиване на куче над тази възраст собственикът регистрира кучето при ветеринарен лекар, като представя документ за платена такса по чл. 175, ал. 1 от ЗВМД.

(3) При регистрацията на кучето ветеринарният лекар поставя татуировка или микрочип, които съдържат идентификационен код по Единния класifikатор на

административно-териториалните и териториалните единици на населеното място и индивидуален номер на животното.

(4) Ветеринарният лекар изпраща ежемесечно данните от ветеринарномедицинския паспорт на всяко регистрирано куче в ОДБХ и в съответната община.

(5) Собствениците на кучета заплащат стойността на ветеринарномедицинския паспорт и на манипулацията поставяне на татуировката или микрочипа.

5.2. За притежаване на куче ежегодно се заплаща такса по Закона за местните данъци и такси, съгласно чл. 175, ал.1 от ЗВМД.

5.3. Съгласно чл.175, ал.2 от ЗВМД се освобождават от такса собствениците на:

1. кучета на лица с увреждания;

2. служебни кучета в организациите на бюджетна издръжка;

3. кучета, използвани за опитни цели;

4. кучета, използвани от Българския червен кръст;

5. кастрирани кучета;

6. кучета, които придружават или охраняват селскостопански животни, които се отглеждат в регистриран животновъден обект.

5.4. Собствениците на кучета с поставен микрочип не заплащат такса за 1 – та година от неговото регистриране, съгласно чл.39 от ЗЗЖ

5.5. Приходите от събранныте такси постъпват в общинския бюджет и се използват за мероприятия, свързани с намаляване броя на безстопанствените кучета – чл.175, ал.3 от ЗВМД.

6. Популяризиране на ползите от кастрация на домашни кучета.

6.1. Организиране на кампании за разясняване на ползата от кастрация чрез брошури, медии и други.

6.2. Съвместна работа с ветеринарните лекари.

7. Изграждане на регионален приют за безстопанствени кучета

Съгласно Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България - Регионални приюти могат да бъдат изграждани и/или стопанисвани от:

- две или повече съседни общини, в рамките на сключено споразумение за

сътрудничество, съгласно Глава осма от Закона за местното самоуправление и местната администрация;

- юридически лица с нестопанска цел, с предмет на дейност защита на животните;
- съвместно от община и организация с предмет на дейност защита на животните или община и регистрирана ветеринарномедицинска амбулатория.

Изграждането на регионални приюти се подпомага, когато са изпълнени едновременно следните условия:

- на територията на съответните общини няма изградени общински или частни приюти или са с недостатъчен капацитет;
- на територията на всяка община е извършено най-малко едно преброяване на безстопанствените кучета в рамките на последните 3 години.

Регионални приюти могат да бъдат изграждани чрез:

- предоставяне на терени и сгради – държавна и общинска собственост;
- предоставяне на целеви трансфери по бюджетите на общините в рамките на средствата по държавния бюджет за годините на одобрената от Министерския съвет средносрочна бюджетна прогноза. За годините извън нея посочените стойности за изпълнение на целите имат прогнозен характер;
- изготвяне и прилагане на национални механизми за финансиране и подкрепа;
- включване на мерки за кандидатстване по европейските фондове;
- включване в проекти, финансиирани от ЕК и по международни програми и проекти;
- изработване на типов проект за изграждане на регионален приют.

Регионалните приюти се изграждат в съответствие с изискванията на глава IV, раздел I на Наредба № 41 от 2008 за изискванията към обекти, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия, към пансиони и приюти за животни и Наредба № 4 от 01.02.2021 г. за прилагане на Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност, издадена от Министъра на земеделието, храните и горите.

VII. СРЕДСТВА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Източници на финансиране и материално обезпечаване на Програмата

- 1.1. Бюджет на община Угърчин;
- 1.2. Постъпления от такси, съгласно чл. 175 от ЗВД и чл. 116 от ЗМДТ;
- 1.3. Дарения от физически и юридически лица;
- 1.4. Международни програми и проекти.

VIII. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОГРАМАТА - КРИТЕРИИ:

Очаквани резултати от осъществяването на програмата.

1. Качествени промени, които се очакват в следствие на изпълнение на мерките по програмата и обработването на безстопанствените кучета:

1.1. Повишаване на безопасността на градската среда;

1.2. Регистрацията, събирамостта на таксите за домашни кучета и стимулирането на кастрацията им ще спомогнат за трайното решаване на проблема и овладяване на притока на нежелани животни от дома към улицата;

1.3. Мониторинг върху популацията на безстопанствените кучета;

1.4. Намаляване на социалното напрежение;

1.5. Утвърждаване на европейските критерии за третиране на животни.

2. Количество подобрения.

2.1. Преброяване на популацията на безстопанствените кучета;

2.2. Увеличаване на броя на регистрираните и кастрирани домашни кучета;

2.3. Повишаване на постъпленията от таксата, съгласно чл. 175 от ЗВД и чл. 116 от ЗМДТ;

2.4. Постепенно намаляване на популацията на безстопанствени кучета.

3. Критерии за изпълнението на програмата.

3.1. Брой на обработените безстопанствени кучета.

3.2. Брой на регистрираните домашни кучета.

3.3. Брой на кастрираните домашни кучета.

3.4. Брой на обработени сигнали и жалби.

IX. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Евтаназията не решава проблема с безстопанствените кучета. При масова евтаназия популацията временно намалява до момента на появя на ново поколение бездомни кучета, което се поддържа според наличното количество храна, вода и подслон в средата.

Исторически доказанията за ефективен метод, приложен успешно в редица европейски страни, е стерилизиране (кастрация) и връщане на животните по местата им. Така върнатите кучета пазят територията си от новоприиждащите кучета и същевременно не могат да се възпроизвеждат.

В обобщение могат да бъдат направени следните изводи:

- Широко използваните методи на хващане и евтаназиране не са ефективни. Те водят само до временно намаляване на броя на бездомните кучета и са много скъпи.
- Методите на улавяне и настаняване в приюти не са практични, поради големия брой животни, които се обхващат и впоследствие високите разходи за обгрижване.
- Методите на кастриране и връщане са ефективни. След определен период от време броят на бездомните животни значително ще намалее. Тези методи са по-малко скъпоструващи спрямо горните и имат допълнителен добър страничен ефект, като подобрено поведение на животните.
- Методите на регистрация и идентификация са полезни при контрола на популацията от животни и намаляване на изоставянето.
- Образованието и обучението на обществеността, особено на децата, е от решаващо значение за разбиране на поведението на животните и техните нужди.
- Обучението във високи стандарти на работа на хората, които се грижат за животни и ветеринарните лекари е също от голямо значение за успешното реализиране на програмата.

Програмата е отворен и динамичен документ, който ще се допълва и актуализира периодично, съобразно националното законодателство и потребностите на общината.

Настоящата Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Угърчин е изготвена на основание чл. 40, ал. 3 от Закона за защита на животните и отговаря на изискванията на Наредба № 4 от 01.02.2021 г. за прилагане на Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност, издадена от Министъра на земеделието, храните и горите.

Х. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

№	Мярка	Източници на финансиране	Отговорни за изпълнението	Индикатори за изпълнение
1.	Пребояване на безстопанствените кучета съгласно изискванията на Наредба № 4 от 01.02.2021 г. за прилагане на Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност	Общински бюджет	Община, НПО, доброволци, организации за защита на животните или други юридически или физически лица с опит в областта на статистиката или ветеринарната медицина при спазване на принципа за липса на конфликт на интереси по смисъла на чл. 52 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество	Брой на пребояените безстопанствени кучета.
2.	Мероприятия, свързани с намаляване броя на безстопанствените кучета. Залавяне, кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка (за кратко наричани обработка) регистриране в системата на БАБХ и връщане по места на неагресивни и здрави безстопанствени кучета.	Общински бюджет, средства от такса за притежаване на куче	Община Угърчин чрез договор с фирма осъществяваща ветеринарномедицинска практика	Брой на безстопанствените кучета.
3.	Приемане и обработване на декларации по чл. 117 от ЗМДТ за притежаване на домашни кучета.	Общински бюджет	Отдел "Местни приходи"	Брой деклариирани кучета

4.	Контрол върху изискванията за извеждане и движение на домашни кучета на обществени места.		Община Угърчин	Брой проверки и административни актове
5.	Изготвяне и провеждане на образователно информационни кампании от общ характер (законова база. задължения на собствениците, изисквания към отглеждането, хуманно отношение и др.) чрез срещи по населени места (кметства и кметски наместничества) и целогодишно чрез сайта на общината.	Държавен бюджет, общински бюджет	Експерти ОДБХ - Ловеч Областни колегии към Българския ветеринарен съюз Неправителствените организации за защита на животните. Община Угърчин	Брой проведени кампании
6.	Актуализиране на местната нормативна уредба, съгласно действащото законодателство		Община Угърчин Общински съвет Угърчин	Навременно адаптиране на местната нормативна уредба към промените в националното законодателство
7.	Популяризиране на кастрацията на домашни кучета, като средство за намаляване на нежелано поколение	Държавен бюджет	Ветеринарни лекари от Областна колегия към Българския ветеринарен съюз и Експерти ОДБХ - Ловеч	Брой кастрирани домашни кучета